Η ΕΛΛΕΙΨΗ ΑΛΛΗΛΟΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΜΑΣ

*Ο Άνθρωπος **σκέπτεται, συναισθάνεται και υπεύθυνα ενεργεί και πράττει**. Τα τρία αυτά, βασικά ενεργήματα, κρυσταλλώνουν τις πεποιθήσεις και τα πιστεύω του, άρα θεμελιώνουν την **ανθρωπινότητά μας**. Την μοναδική ανθρώπινη ποιότητα, που συνιστά την ειδοποιό διαφορά μας.*

*Με τη **νόηση** προσπαθούμε να αντιληφθούμε την πραγματικότητα. Την αλήθεια, το πιο στέρεο στοιχείο αναφοράς της υπόστασής μας, όπου είμαστε υποχρεωμένοι να ζήσουμε, να επιβιώσουμε και δημιουργικά να δράσουμε. Βασικό οπλοστάσιό μας ο νους, ο Λόγος.*

*Με το **συναισθάνεσθαι** εννοούμε τη διαχείριση της εσωτερικής μας ενέργειας. Ο χώρος των συναισθημάτων, συγκινήσεων, επιθυμιών και ορμέμφυτων. Ο ψυχικός μας «λέβητας», ο οποίος από τη φύση του καθίσταται εύκολα τυρβώδης και επιζητεί τακτοποίηση και ευρυθμία με το Κάλλος.*

*Με τον **αρμονικό συνδυασμό συναισθημάτων και Λόγου αναφύεται** η βούληση για δράση. Το ηθικό ενέργημα, που αφορά στους συνανθρώπους μας. Η **ηθική στάση** ζωής. Η αγαθότητα.*

*Οι τρεις αναζητήσεις, της αλήθειας, της ωραιότητας και του αγαθού, είναι διαρκείς και ταυτόχρονες. **Η ψυχή μας νοεί, συναισθάνεται και ενεργεί, ως όλον**.*

*Οι ασύλληπτες σε όγκο γνώσεις και τεχνολογικές εφαρμογές προκαλούν πολυπλοκότητα, που δεν μπορεί να παρακολουθήσει εύκολα ο ανθρώπινος εγκέφαλος. Η όλη **αλήθεια,** ως απόλυτο μέγεθος είναι ασύλληπτη από τον ανθρώπινο νου. Τα σημερινά στρατηγικά, τα οικονομικά, τα κοινωνικά και προπαντός τα πολιτικά, ως ολότητες είναι πέραν από τις ατομικές μας νοητικές δυνατότητες, ακόμη και των πιο ειδικών. Το ίδιο συμβαίνει με το **Κάλλος** και το **Ηθικό**, που **ως απόλυτες έννοιες έχουν πολλές αναγνώσεις.***

*Όταν, όμως, η **αλήθεια, το κάλλος και το αγαθό** μένουν αντικειμενικά απροσδιόριστα είναι μοιραίο να είναι επισφαλείς οι πεποιθήσεις και τα πιστεύω μας, που στηρίζονται σε αυτά, με συνέπεια να προκαλούνται ψευδαισθήσεις και λάθη. Τότε διαψεύδονται οι εκτιμήσεις μας και οι ελπίδες μας και προκαλούνται πικρία, φόβος και τρόμος.*

Η πληθώρα, ανεύθυνων και ενίοτε κακόβουλων, πληροφοριών και η έρπουσα φήμη, προκαλούν μια σύγχυση και μια αρρωστημένη κουλτούρα, που επηρεάζει σε ανεξέλεγκτο βαθμό τη διαμόρφωση της νοοτροπίας μας. Έχουμε την ψευδαίσθηση ότι είμαστε ενημερωμένοι, αλλά αυτό δεν συνιστά πραγματική γνώση. Είναι ένα συνονθύλευμα γνωμών με κάποια

δόση αλήθειας ανάμικτη με φοβερό και πολλές φορές ύπουλο ψέμα. ***Όλοι μας, παρά ταύτα, θαρρούμε, ότι έχουμε στέρεες απόψεις και πεποιθήσεις για όλα τα θέματα!***

Στη σημερινή μαζική κοινωνία μας ***όλα τα θέματα μάς επηρεάζουν όλους μας****. Είναι όμως ανέφικτο να έχουμε ξεκάθαρη θέση για τα πολύπλοκα και τεράστια προβλήματα.* ***Το κακό, το άσχημο και το ψέμα είναι πιο ελκυστικά.*** *Οι αστοχίες έχουν απείρως περισσότερες πιθανότητες να συμβούν από μια επιτυχία.* ***Εάν ο λόγος στηρίζεται σε ελλιπή αλήθεια τότε υπάρχει τεράστιο κίνδυνος να καταστραφεί ό,τι ωραίο και ηθικό έχει ο άνθρωπος****.*

Ο πολιτισμός μας διέρχεται θανάσιμη αγωνία. Κάθε πολιτισμός, είναι ως εάν ζωντανός οργανισμός. Συνήθως γεννιέται σε μια υγιή κοινότητα (χωριό, γειτονιά), ανδρώνεται στις πόλεις και πεθάνει στις μεγαλουπόλεις, όπου αποτελματώνεται μέσα σε μία ανυπόφορη ομοιομορφία.

Ο ανθρώπινος πολιτισμός ανθίζει με την πίστη σε σταθερές αξίες και στο Ύπατο Ον και φυλλοροεί μέσα στον μηδενισμό*. Υπόκειται στον αδυσώπητο νόμο της φθοράς και του αφανισμού, όπως κάθε έμβιο ον. Όλοι μας σήμερα το διαισθανόμαστε ότι ο πολιτισμός μας κινδυνεύει. Τα βαθιά αίτια δεν μπορούμε να τα εντοπίσουμε εύκολα, αλλά τα συμπτώματα είναι προφανή.*

Η ελευθερία που συνιστά το μέγιστο αγαθό του ανθρώπου τείνει να καταστεί και ο πιο τρομερός καταστροφέας του*! Η βασικότερη ελευθερία είναι εκείνη της ελεύθερης συνείδησης.* ***Η πνευματική ελευθερία. Χωρίς αυτή ο άνθρωπος παύει να είναι Άνθρωπος! Αυτή η πλέον λεπταίσθητη ελευθερία βρίσκεται σε βαθύτατη κρίση.***

Χρειάστηκαν αγώνες και θυσίες αμέτρητες, ώστε να αποκτήσει ο άνθρωπος το δικαίωμα να στοχάζεται ελεύθερα, να συναισθάνεται κατά βούληση και να ενεργεί σύμφωνα με τα πιστεύω του. Παράλληλα, όμως, οφείλει να νιώθει ότι τον βαρύνει το αμείλικτο χρέος του να σέβεται το αντίστοιχο δικαίωμα του συνάνθρωπου του. ***Οι ηθικοί εξαναγκασμοί είναι πιο αποτρόπαιοι από τους σωματικούς. Κανέναν θησαυρό δεν μπορούμε να βάλουμε πιο ψηλά από την αξιοπρέπειά μας. Όλα τα δεινά μπορούμε να υποφέρουμε! Όχι όμως την προσβολή της τιμή μας, ως πρόσωπο****. Άρα, είναι αδιανόητο να φανταστούμε ένα ανθρώπινο ον χωρίς το δικαίωμα της ελευθερίας, αλλά και το βαρύ χρέος του να σέβεται συνάμα και την ελευθερία του διπλανού του.*

Ο ***πολιτισμός μας τείνει να μας στερήσει*** *αυτό το δικαίωμα, ήτοι την ανθρωπινότητά μας! Λιγοστεύουν οι άνθρωποι που πιστεύουν στην ανθρώπινη αξία και πληθαίνουν όσοι την περιφρονούν, κυρίως με τις πράξεις τους! Έτσι συμβαίνει το καταπληκτικό: μέσα στους ίδιους τους ανθρώπους αρχίζει να πεθαίνει η πίστη για την ανθρώπινη ύπαρξη! Ο άνθρωπος ως πρόσωπο χάνει τον προσήκοντα σεβασμό και καθίσταται εργαλείο. Συνέπεια να πεθαίνει ο πολιτισμός που είναι ζωντανή ιδέα.* ***Οι ιδέες ευδοκιμούν μόνον μέσα σε πραγματικούς Ανθρώπους****.*

Όταν ο ***πολιτισμός εκφυλίζεται οι διάνοιες χάνουν τα χρυσά τους φτερά, οι καρδιές στεγνώνουν, τα βλοσυρά πρόσωπα στάζουν φαρμάκι****. Οι επιστήμες εκτοπίζουν τις ανθρώπινες αξίες. Η βία κυριαρχεί κρύβοντας με υποκρισία χιλιάδες προθέσεις μέσα σε βελούδινες λέξεις. Η βαρβαρότητα, ως εάν κυκλώνας φοβερός απλώνεται με κολοσσιαίους στροβιλισμούς και χτυπάει αλύπητα την «πολιτισμένη» Οικουμένη. Αναδύεται το πιο σατανικό: οι φρουροί της ελευθερίας καταφεύγουν στο δαίμονα της βίας για να πολεμήσουν τους εχθρούς τους. Ολιστική κοινωνική φθορά εν ονόματι του δικαιώματος ελεύθερης έκφρασης! Χάθηκε το άριστο μέτρο και ο σεβασμός του αντίστοιχου δικαιώματος του διπλανού μας.*

Το διαπιστώνουμε καθημερινά σε όλη την κλίμακα της Κοινωνίας μας. ***Αδιαφορούμε επιδεικτικά για την παρουσία τού διπλανού μας. Κάνουμε ό,τι μας ενδιαφέρει!*** *Τον αγνοούμε και τον περιφρονούμε. Κυριαρχεί η τραχύτητα της έριδας σε κάθε συζήτηση. Ο δημιουργικός διάλογος είναι άγνωστος! Οι συζητητές κατέστησαν αντίπαλοι. Χάνουν την ψυχραιμία τους. Εξοργίζονται και αναδύεται μίσος! Αλληλο-καθυβρίζονται, εν πολλοίς δημόσια, χωρίς να σέβονται κανένα ιερό και όσιο! Λησμονήθηκε ότι η προσωπικότητα του κά-*

θε ανθρώπου συνιστά ιερότητα. Αυτό το νοιώθει ο καθένας μας, όταν προσβληθεί η αξιοπρέπειά μας και η τιμή μας.

Όσο βαθαίνει η κρίση τόσο δεν μπορούμε να συζητάμε για προσωπική μας ελεύθερη συνείδηση. ***Η αλήθεια είναι μία, έχει πολλές όψεις και τελικά μάς επιβάλλεται****! Διαστρεβλώνεται όμως, από το τεράστιο φάσμα ψευδολογίας. Το ψέμα, έχει άπειρες όψεις και πολλές φορές μας είναι βολικό ως δικαιολογία. Επιπλέον τα ψέματα είναι πιο εύπεπτα από τις αλήθειες! Το κάλλος μετατρέπεται σε επισφαλή πρόκληση και η ηθική στάση στραγγαλίζεται από το κλειστό και τυφλό ατομικό συμφέρον! Οδυνηρή συνέπεια: καταστρέφεται η ύπατη ανθρώπινη αξία. Η αξιοπρέπεια*

Σε συνθήκες επικοινωνίας και συμβίωσης αυτής της μορφής είναι αδύνατο να αναδυθεί σωστή σκέψη για την αντιμετώπιση των προβλημάτων. Προκαλούνται, μόνον, απατηλές εντυπώσεις. Χάνεται ***η ουσία της κοινωνικής ζωής****.* ***Η εμπιστοσύνη μεταξύ των μελών της Δημοκρατίας. Δεν καταπολεμούμε τα προβλήματα, αλλά τους αντιπάλους μας,*** *Όχι σπάνια, με ελλιπέστατα τεκμηριωμένες κατηγορίες. Σε αυτό κλίμα δεν επιβιώνουν όσοι έχουν ιδιαίτερες ευαισθησίες για την ανθρώπινη προσωπικότητα. Πολλές φορές αναδεικνύονται ως πρότυπα άτομα με επιτηδειότητες, αλλά χωρίς αρετές!*

Οι ***πιστοί στην προσωπική ελευθερία του ανθρώπου μέρα με την ημέρα λιγοστεύουν****. Ας μη αυταπατόμαστε: Ο καλύτερος φύλακας της αξιοπρέπειάς μας είναι η προσωπική συναίσθηση της αξίας της. Εμείς πρώτοι οφείλουμε να την διαφυλάττουμε, ως κόρη οφθαλμού, από το ψεύδος, τα πάθη και τις ορμές και από το ανήθικο περιβάλλον. Μας το μαρτυρούν αδιάψευστα τα όσα αυτές τις μέρες δημοσιοποιούνται!*

Τελικά, η ***αλληλοκατανόηση συνιστά αρετή απαραίτητη για τη ζωή της Κοινωνίας μας είναι ουσιαστικά ανέφικτη. Χάθηκε η προσέγγισή μας με το διπλανό μας****. Η συζήτηση είναι δυσχερέστατη έως αδύνατη! «****Συζητώ» σημαίνει ψάχνω να βρω την αλήθεια μαζί με τον διπλανό μου****!*

Εξάλλου, είναι παντελώς άγνωστες οι συνθήκες του ***δημιουργικού διαλόγου****, με τον οποίο αποκτούμε κοινή συνείδηση. Συνείδηση στην αρχαία της έννοια σήμαινε: Γνωρίζω από κοινού με τον άλλον.* ***Ας προσπαθήσουμε το πρώτο βήμα προς την αλληλοκατανόηση:***
Να μάθουμε να συζητούμε μέσα σε δημιουργικό διάλογο. Ίσως είναι μια πολύ καλή ευκαιρία!

Δημήτρης Μπάκας
30 Οκτ. 2026